

3.5 Arbetsmarknad

Enligt Arbetsförmedlingens prognos för 2017 så kommer arbetslösheten att minska, men nedgången hålls tillbaka av ett ökat arbetskraftsutbud. Samtidigt som det förutspås en nedgång i arbetslösheten, så förväntas matchningssvårigheterna att öka. Det gör att situationen försvåras för de som redan har en svag ställning på arbetsmarknaden. Gruppen med en svag ställning förväntas öka under 2017 och kommer då utgöra 75 % av den totala gruppen arbetssökande. Ungdomsarbetslösheten i Vänersborg är bland de högsta i länet och riket. En grundläggande orsak är att många ungdomar har en låg utbildningsnivå, med grundskola som högsta slutförda utbildning. Det höga antalet ungdomar med psykisk ohälsa bidrar också till den höga ungdomsarbetslösheten. Den stora utmaningen är att öka antalet ungdomar som fullföljer sin gymnasieutbildning och får godkända slutbetyg. Särskilda insatser behövs för dem som lämnar gymnasiet utan slutbetyg, men också för dem som är långtidsarbetslösa och som av olika skäl står långt ifrån arbetsmarknaden. En av dessa insatser är den nya arbetsmarknadsåtgärden, Utbildningskontrakt, som sker i samarbete med Arbetsförmedlingen. Genom det samverkansavtal som kommunen har tecknat med AF, inom ramen för DUA (Delegationen för unga i arbete), kommer kommunen få en tydlig roll. Inom denna samverkan lyder också Traineejobb inom välfärdssektorn. 1 januari 2015 ändrades kommunens informationsansvar till unga som ännu inte fyllt 20 år till ett aktivitetsansvar, vilket innebär en utökning av uppdraget. Kommunens skyldighet regleras i skollagen och genomförs i samarbete med Kunskapsförbundet Väst. Nu pågår implementeringen av ny en arbetsmetod. För det utökade uppdraget inom kommunala aktivitetsansvaret saknas budgetmedel inför 2017 med 0,5 Mkr. En annan grupp som ökar är antalet utrikesfödda kommuninvånare. I denna grupp ökar arbetslösheten och då mer i Vänersborg än i övriga kommuner i länet. Ett stort antal av de nyanlända kommer lämna etableringsfasen under 2016 och 2017, och därefter ingå i jobb- och utvecklingsgarantin. Ett flertal kommer att behöva försörjningsstöd eller kompletterande försörjningsstöd, men också insatser för att

utveckla sina språkliga och yrkesmässiga färdigheter om en etablering på arbetsmarknaden ska vara möjlig. Detta kommer innebära stora utmaningar för AMA:s olika verksamheter. För att möta gruppen utrikesfödda behöver både verksamheten utvecklas och ny kompetens tillföras organisationen. Exempel på nödvändig verksamhetsutveckling är att kunna erbjuda en arbetsträning med en betydande språkträning. Den individuella språkutvecklingen sker både i arbetssituationen och i traditionell undervisning. Kompetens kring målgruppen och kulturkompetens är andra nödvändiga komponenter som måste integreras i organisationen, samtidigt som det säkerställs att de personella resurserna finns. En förstärkning av medel bedöms nödvändig för att klara uppdraget utifrån rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet motsvarande 1,0 Mkr. För att klara det ökade behovet av sysselsättning för personer med funktionsnedsättning, är det en förutsättning att särskilda kommunala arbetsmarknadsåtgärder riktas mot målgruppen. Stödet till uppkomsten av socialt företagande är ett exempel på sådan verksamhet, som inte bara har bidragit till ökad sysselsättning utan också har visat sig vara en framgångsrik väg till egen försörjning. Under senare år har sociala företag startats med stöd av arbetsmarknadsavdelningens yrkesklivsmodell, men också via omsorg om funktionshindrade. Erfarenheten visar att uppstarts- och etableringsfasen av sociala företag kräver ett omfattande handledarstöd. Det kommer därför vara nödvändigt att utreda hur resurser kan frigöras för att möta detta behov. Samtidigt kommer en stor utmaning vara att få näringslivets olika aktörer att visa intresse och engagemang för uppkomsten av sociala företag. Det gäller såväl offentliga som privata aktörer. En stor andel av arbetsmarknadsavdelningens verksamheter finansieras genom statliga medel. Att frigöra medel inom befintlig ram är därför svårt. Minskade intäkter med cirka 1,5 Mkr från Arbetsförmedlingen kommer att innebära svårigheter att bibehålla personalresurser, kompetens och kvalitet i arbetet med bl.a. försörjningstagare och lagstadgad verksamhet såsom kommunala aktivitetsansvaret.